

Ký ức về ngày độc lập đầu tiên

07:11 01/09/2025

Ngày 2/9/1945 tại Quảng trường Ba Đình lịch sử, Chủ tịch Hồ Chí Minh đọc bản Tuyên ngôn Độc lập, khai sinh ra nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa. Tròn 80 năm đã qua, các nhân chứng từng có mặt trong khoảnh khắc thiêng liêng ấy vẫn lưu giữ vẹn nguyên những cảm xúc.



Ký ức về ngày 2/9/1945 là nguồn cảm hứng lớn để nhạc sĩ Doãn Nho sáng tác những ca khúc đi cùng năm tháng

Với họ, được chứng kiến ngày độc lập đầu tiên không chỉ là niềm tự hào, mà còn là động lực để sống và cống hiến trọn đời mình cho cách mạng, cho Tổ quốc.

Anh hùng Lực lượng vũ trang nhân dân Nguyễn Tiến Hà sinh ra trong một gia đình giàu truyền thống yêu nước. Lớn lên trong bối cảnh đất nước chìm trong ách đô hộ của thực dân Pháp, ngay từ tuổi thiếu niên, ông đã sớm nuôi dưỡng khát vọng giải phóng dân tộc. Năm 1944, khi mới 16 tuổi, ông bắt đầu tham gia hoạt động cách mạng. Công việc của ông và đồng đội khi ấy là rải truyền đơn, dán áp-phích cổ động, tuyên truyền giác ngộ quần chúng, mở lớp dạy chữ quốc ngữ cho người lao động nghèo...

Ông Hà là một trong những thành viên đầu tiên của Đoàn Thanh niên cứu quốc thành Hoàng Diệu, lực lượng nòng cốt của tuổi trẻ Thủ đô thời bấy giờ. Chính vì thế, ông hiểu sâu sắc ý nghĩa của hai chữ “Độc lập”, càng khao khát được sống trong một đất nước tự do.

Nhắc đến ngày 2/9/1945, ông bồi hồi xúc động kể: Đoàn Thanh niên cứu quốc thành Hoàng Diệu của chúng tôi được phân công nhiệm vụ kêu gọi người dân đi dự lễ mít-tinh. Sáng hôm ấy, tôi đi cùng các thành viên trong đoàn và nhân dân tới Quảng trường Ba Đình. Chúng tôi ai cũng háo hức, tay giương cao Cờ đỏ Sao vàng, miệng hô vang khẩu hiệu. Trước kia, mang cờ như vậy là hành động phải bí mật, nay được công khai giữa ban ngày, trước hàng vạn người, cảm xúc thật khó tả.

Khi buổi lễ diễn ra, tôi may mắn được đứng gần kỳ đài, khi Bác Hồ bước ra, lòng tôi dâng trào niềm vui sướng. Bác giản dị trong bộ ka-ki bạc màu, không com-lê, không cà-vạt, khác xa tưởng tượng của tôi về một vị lãnh tụ. Lúc Bác đọc bản Tuyên ngôn Độc lập, thỉnh thoảng Bác dừng lại hỏi: “Tôi nói đồng bào nghe rõ không?” và cả quảng trường đồng thanh hô vang: “Rõ ạ! Rõ ạ!”. Đó là giây phút khiến tôi xúc động nhất.

Trong ký ức ông Hà, ngày độc lập đầu tiên không chỉ là một sự kiện lịch sử, mà còn là ngày ông thấy rõ sức mạnh gắn kết của dân tộc. Chính niềm tin và cảm xúc ấy đã thôi thúc ông gắn bó cả cuộc đời với lý tưởng cách mạng.

Nếu ông Nguyễn Tiến Hà dự lễ với tư cách một thanh niên cách mạng, thì đại tá - nhạc sĩ Doãn Nho khi ấy mới chỉ là một cậu bé 12 tuổi. Nhưng chính ký ức từ ngày lịch sử đó đã nuôi dưỡng trong ông tình yêu cách mạng, tình yêu Tổ quốc, để rồi sau này trở thành nguồn cảm hứng cho ông sáng tác những ca khúc đi cùng năm tháng.

Nhạc sĩ Doãn Nho sinh ra trong một gia đình giàu truyền thống cách mạng ở làng Cót, ngoại thành Hà Nội. Ngôi nhà của ông từng là cơ sở hoạt động bí mật, nơi sinh hoạt của Đảng bộ ngoại thành do đồng chí Vũ Oanh phụ trách. Ngay từ nhỏ, ông đã quen với hình ảnh các cán bộ Việt Minh ra vào, họp bàn tại nhà mình. Bản thân ông cũng được giao nhiệm vụ làm liên lạc, bảo vệ cho cơ sở cách mạng. Ngoài ra, vì có năng khiếu về âm nhạc cho nên ông còn được giao nhiệm vụ hướng dẫn các đội viên học hát, tuyên truyền, phổ biến những bài hát về cách mạng.

Đêm trước ngày 2/9, háo hức đến mức không ngủ được, chờ đến sáng sớm hôm sau, cậu bé Doãn Nho khoác trống ếch, tham gia đội thiếu nhi dẫn đầu đoàn diễu hành từ Cầu Giấy, theo đường Kim Mã tiến về Quảng trường Ba Đình. Trên

đường, mọi người cùng hát vang những bài ca cách mạng, gặp ai cũng tay bắt mặt mừng, trao nhau niềm vui hân hoan của những người dân sắp trở thành công dân của một đất nước độc lập.

Ông nhớ lại: Khi Bác Hồ xuất hiện trên lễ đài, tôi sung sướng vô cùng. Mọi người đều biết đó chính là Nguyễn Ái Quốc - vị lãnh tụ mà dân tộc trông đợi. Khi Bác Hồ đọc Tuyên ngôn Độc lập, niềm hạnh phúc dâng trào trong mỗi người khi được chứng kiến đất nước mình chính thức có tên trên bản đồ thế giới.

“Tôi còn nhớ, giữa lúc mít-tinh, có một chiếc máy bay Mỹ bay vòng trên bầu trời Ba Đình. Đồng bào dưới sân quảng trường đồng loạt giương Cờ đỏ Sao vàng vẫy chào, như một lời khẳng định: Việt Nam độc lập, tự do, bình đẳng với các quốc gia khác. Giây phút ấy đã khắc sâu trong tâm trí khiến tôi giác ngộ và thôi thúc tôi đi theo con đường cách mạng. Những cảm xúc từ giây phút thiêng liêng, tự hào đó đã giúp tôi sau này sáng tác nên những tác phẩm âm nhạc cách mạng như: bản giao hưởng “Tháng Tám lịch sử”, ca khúc “Tiến bước dưới quân kỳ”, “Năm anh em trên một chiếc xe tăng”... Nhạc sĩ Doãn Nho xúc động.

80 năm đã đi qua, đất nước trải qua biết bao đổi thay, từ những năm tháng kháng chiến gian khổ tới công cuộc xây dựng, đổi mới và hội nhập hôm nay. Nhưng giá trị của độc lập, tự do mà thế hệ cha anh giành được bằng máu xương vẫn vẹn nguyên, không hề phai nhạt. Ngày nay, khi đứng trên quảng trường Ba Đình, nhìn lên Lăng Bác, mỗi người dân Việt Nam đều không khỏi bồi hồi nhớ về thời khắc lịch sử ấy. Thế hệ hôm nay tuy không trực tiếp chứng kiến, nhưng qua lời kể của những nhân chứng vẫn cảm nhận được sự thiêng liêng, hùng tráng của mùa thu cách mạng năm 1945.

Ký ức của ông Nguyễn Tiến Hà hay nhạc sĩ Doãn Nho không chỉ là câu chuyện cá nhân, mà còn là lời nhắc nhở về sự hy sinh, về niềm tin và sức mạnh đoàn kết của cả dân tộc. Đó là hành trang tinh thần vô giá cho các thế hệ hôm nay và mai sau trong sự nghiệp xây dựng đất nước phồn vinh, hội nhập vững vàng, gìn giữ bản sắc và nuôi dưỡng lòng tự hào dân tộc.

Theo báo Nhân Dân